

Hon vågar att komma nära med hjälp av kameran. Nu möter du henne en gång i månaden i NWT:s Helg. Filmaren Sara Broos hittar inspiration i Berlin men hjärtat och livet finns i Fryksdalen.

"Det finns en blomma; Längtans blå blomma. Kanske är längtans färg blå?"

FOTO: CORNELIUS POPPE/TT

Om längtan

När jag åker bort en längre tid städar jag alltid mitt hus noggrant; tvättar, dammsuger, städar ur kylskåp, tvättar golv och lister. Jag går omkring i rummen och känner redan innan jag lämnat en längtan hem tillbaka igen. Min fätölj, utsikten från sovrumsfönstret, stämningen, dofterna, känslan att vakna tidigt, gå ner i köket, sätta på kaffe, lyssna på radion, koka ägg. Dessa enkla skeenden som känns som heliga ritualer.

När jag som artonåring tog studenten från Tingvallagymnasiet i Karlstad längtade jag bort. Ordet Värmland hade en negativ klang, var förknippat med instängdhet och begränsningar. Tjugo år senare längtar jag alltid tillbaka till Värmland och livet här när jag är någon annanstans. Men skillnaden är kanske att jag nu kan välja själv, om jag vill bo här eller inte. Att jag är fri att lämna när jag vill.

Det finns de som driver omkring, som alltid har alla vägar öppna, som alltid längtar intensivt till något annat eller något mer. Men när det finns alltför många riktningar att välja mellan är risken att man till slut fastnar vid vägskalet, desorienterad.

Jag träffar författaren Ulf Peter Hallberg som säger att han känner sig som mest hemma i anonymitet, när han kan vara ingen, en främling i ett land där han inte kan språket.

Att vakna på ett hotellrum i en storstad som aldrig tar slut, höra röster från gatan av ett språk man inte förstår. Där ingen dag är den andra lik, där tillståndet av ovisshet och äventyr blir en slags trygghet.

Vagabonden eller flanören. Det finns ett romantiskt skimmer över de begreppen. Men den hem-

löse eller flykten är också en kringdrivande. Att resa fritt och vart man vill är ett privilegium, att kunna ha den tiden och möjligheten. Jag sitter på en flygplats på väg hem. Jag brukade älska flygplatser, men numer känner jag en lätt ångest, över att bidra till utsläppen, över kommersen och instängdheten, trängseln och parfymdofterna som gör mig illamående. Ordet flygplats har inte längre en positivt laddad klang.

Jag tog nyligen färjan Kiel-Göteborg i stället för flyg. På kvällen tog jag en öl i baren.

Där satt en hel samling svenskar som förmodligen var på en grupprea. De var upplädda och satt med färgglada drinkar. Discokula med rosa och lila ljus och en liten scen med ett runt dansgolv framför. En kraftig blonderad kvinna i lössittande leopardtunika sjunger Smokies Living next door to Alice. "I don't know why she's leaving or where she's gonna go. I guess she's got her reasons but I just don't wanna know".

I 24 år har hennes granne väntat på att få en chans att berätta vad han känner för henne och nu är det för sent. En kvinna i sextioårsåldern bjuder upp sin man som har nystruken skjorta. De dansar med varandra lika saligt leende båda två. I ett hörn sitter en mager man med en stor öl och tittar längtansfullt mot de förälskade paren som dansar tätt intill. En annan bild av längtan, efter närhet, efter de förhöjda ögonblicken av intensiv närvaro. Det som levandegör oss. Och den ensamma mannens ensamhet som blir plågsamt synbar i kontrast till de dansande paren.

Förr längtade man efter att bli äldre, vuxen, att slippa vara yngst. Nu längtar man, kanske

inte tillbaka till ungdomen, men efter att tiden ska gå lite långsammare. En annan äldre bekant är på väg in i glömskans land, med annalkande Alzheimers. Eftersom han inte längre kan minnas klart kan han inte heller längta tillbaka till något. Det enda han längtar efter säger han är sina egna minnen.

Alla människor dagdrömmar nog någon gång, tankarna vandrar iväg och man är någon annanstans. Du kan aldrig veta vad som pågår inuti andra. Du kan aldrig fullt ut nå fram till en annan människa hur nära du än kommer. Jag läser om en rapport från forskare vid Georgia Institute of Technology som handlar om dagdrömmeri. Deras forskning visar att personer som tenderar att dagdrömma även brukar vara smartare och kreativare.

Och ibland kanske själva längtan i sig är nog och när man väl uppnår det man längtat efter kanske det inte blev så som man föreställde sig. Anders Hansen skriver i sin bok "Skärmhjärnan" att själva förväntan inför att något man sett fram emot ska hända sätter igång belöningssystemet i hjärnan mer kraftfullt än då det verkligen inträffar.

Det stämmer nog ibland. Men inte när det kommer till längtan efter våren. Jag tycker varje år att man glömt hur underbart det är när ljuset äntligen kommer tillbaka. Hur mycket man saknat solen när den visar sig efter en lång period av dis och regn.

Det finns en blomma; Längtans blå blomma. Kanske är längtans färg blå?

En symbol för oändlighetslängtan och evigheten. I trädgårdstips

står det ofta att de blå blommorna ska placeras längst bort i trädgården, eftersom blått är en kortvägig färg skapar den djup och gör då att trädgården känns större. Och den korta våglängden av färgen blå är kanske förklaringen till att himlen oftast är blå. Och färgen på horisonten blå. Och bergen i fjärran blå. Men ju närmare bergen vi kommer desto svagare blir den blå färgen, och när vi väl nått fram är de inte längre blå. Och där borta reser sig nya mål i horisonten, lika dovt blå.

Sara Broos
sara.broos@nwt.se

